

โครงการระบบระบายน้ำขนาดใหญ่ ช่วยบรรเทาอุทกภัยได้อย่างไร

ปรีชา นุสพฤกษ์ศิริ
ผู้อำนวยการสำนักงานก่อสร้าง 11

พระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อ 24 ธันวาคม 2531

“...การเกิดน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ในเขตธุรกิจอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีสาเหตุสำคัญเนื่องมาจากน้ำในคลองอุตะเกาที่ไหลผ่านสูงล้นตลิ่งแล้วไหลบ่าเข้าไปท่วมบริเวณกลางเมืองหาดใหญ่และพื้นที่ทั่วไปเป็นบริเวณกว้าง ซึ่งน้ำที่ไหลบ่ามานั้นได้ท่วมพื้นที่ต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและน้ำท่วมขังมีความลึกมาก ทำให้สภาพเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของอำเภอหาดใหญ่และทรัพย์สินของราษฎรได้รับความเสียหายอย่างไม่เคยปรากฏเช่นนี้มาก่อน

ดังนั้นการแก้ไขและบรรเทาน้ำท่วมที่ควรพิจารณาดำเนินการ น่าจะได้แก่การขุดคลองระบายน้ำขนาดใหญ่ ให้ทำหน้าที่แบ่งน้ำจากคลองอุตะเกาหรือช่วยรับน้ำที่ไหลลงมาท่วมตัวอำเภอหาดใหญ่ ให้ระบายลงสู่ทะเลสาบสงขลาโดยเร็ว นอกจากนั้นหากต้องการที่จะป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ธุรกิจให้ได้ผลโดยสมบูรณ์แล้ว หลังจากที่ยกก่อสร้างคลองระบายน้ำ

เสรีจก็ควรพิจารณาสร้างคันกันน้ำรอบบริเวณพื้นที่ดังกล่าว พร้อมกับติดตั้งระบบสูบน้ำออกจากพื้นที่ไม่ให้ท่วมขังตามความจำเป็น ทั้งนี้ให้พิจารณาร่วมกับระบบของผังเมืองให้มีความสอดคล้องและได้รับประโยชน์ร่วมกันด้วย...”

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มน้ำคลองอุตุตะกา

ลุ่มน้ำคลองอุตุตะกามีพื้นที่รวมประมาณ 2,400 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอหาดใหญ่ อำเภอคลองหอยโข่ง อำเภอนาหม่อม อำเภอสะเดา อำเภอบางกล่ำ และบางส่วนในอำเภอเมืองและอำเภอกวนเนียง

สภาพภูมิประเทศมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ ลาดเทจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ มีที่ราบระหว่างเทศบาลนครหาดใหญ่กับ

ทะเลสาบสงขลา ด้านตะวันตกและตะวันออกของกลุ่มน้ำ พื้นที่จะยกสูงขึ้นเนื่องจากเป็นแนวสันเขา
คลองอุ้ตะเภาเป็นคลองระบายน้ำสายหลัก มีความยาวประมาณ 112 กิโลเมตร จาก
อ่างเก็บน้ำสะเดาถึงทะเลสาบสงขลา จากสถานีวัดน้ำท่า X.111 (บ้านไพร อำเภอสะเดา) ถึง
สถานีวัดน้ำท่า X.44 (บ้านโคกเสม็ดชุน อำเภอหาดใหญ่) มีความลาดเท 1:2,300 และจาก
สถานีวัดน้ำท่า X.44 ถึงทะเลสาบสงขลา มีความลาดเท 1:10,000 มีความลึกเฉลี่ย 4-10 เมตร
ความกว้าง 40 เมตร ณ สถานีวัดน้ำท่าบ้านโคกเสม็ดชุน อำเภอหาดใหญ่ มีพื้นที่รับน้ำฝน
1,740 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่ารายปี เฉลี่ย 873.03 ล้านลูกบาศก์เมตร ความจุของ
คลองอุ้ตะเภาที่ระดับตลิ่ง อยู่ที่ระดับ 6.94 ม.รทก. ปริมาณน้ำ 461 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที

การเกิดอุทกภัยเมื่อปี 2531 และ ปี 2543

ปี 2531

ระดับตลิ่ง อยู่ที่ระดับ 7.47 เมตร รทก. ปริมาณน้ำ 559.00 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที

ปี 2543

ระดับตลิ่ง อยู่ที่ระดับ 8.52 เมตร รทก. ปริมาณน้ำ 764.40 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที

บริเวณตลาดกิมหยง

บริเวณถนนลอดทางรถไฟ

การดำเนินงานของกรมชลประทาน

1. ขุดลอกคลองธรรมชาติ ความยาวรวม 69.450 กม.
2. งานขุดคลองระบายน้ำ สายใหม่ จำนวน 5 สาย

(1) คลองระบายน้ำ ร.1 ความยาว 21.343 กิโลเมตร สามารถระบายน้ำได้ 465.00 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที อาคารประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ประตูระบายน้ำ หน้าควนและประตูระบายน้ำบางหยี

(2) คลองระบายน้ำ ร.3 ความยาว 8.200 กิโลเมตร สามารถระบายน้ำได้ 195.00 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที

อาคารประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ประตูระบายน้ำ กม.1+200

- (3) คลองระบายน้ำ ร.4 ความยาว 6.920 กิโลเมตร สามารถระบายน้ำได้ 55.00 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที อาคารประกอบที่สำคัญได้แก่ประตูระบาย

เกาะหมี่

- (4) คลองระบายน้ำ ร.5 ความยาว 2.660 กิโลเมตร สามารถระบายน้ำได้ 35.00 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที
- (5) คลองระบายน้ำ ร.6 ความยาว 3.160 กิโลเมตร สามารถระบายน้ำได้ 50.00 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที

3. งานก่อสร้างประตูระบายน้ำคลองอุตตะเกา สามารถระบายน้ำได้ 465.00 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที

สรุป โครงการระบบระบายน้ำขนาดใหญ่มีความสามารถในการระบายน้ำได้ทั้งสิ้น 900 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที หากมีปริมาณน้ำจำนวนเท่ากับปี 2531 หรือปี 2543 โครงการฯ ก็จะสามารถช่วยในการระบายน้ำลงสู่ทะเลสาบสงขลาได้โดยไม่มีปัญหาใด ๆ

